

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра менеджменту

	<p align="center">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІДЕРСТВО ТА КОМАНДОТВОРЕННЯ»</p> <p align="center">Галузь знань - С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини Спеціальність - С1 Економіка та міжнародні економічні відносини Спеціалізація - С1.01 Економіка Освітня програма - «Економіка»</p>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	4
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладачів 	<p>Хахула Богдан Валерійович Посада: доцент кафедри менеджменту Науковий ступінь: доктор філософії в галузі економіки Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), 69 ауд. (кафедра менеджменту). E-mail: bogdan.khakhula@gmail.com Зв'язок з викладачем: +380988880908</p>
Опис дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Лідерство та командотворення» займає фундаментальне місце в схемі вивчення основ економічної діяльності як форми взаємодії суб'єктів ринкових відносин для задоволення їх економічних та соціальних інтересів, розроблення стратегій та формування управлінських рішень у сфері соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. Дисципліна відноситься до циклу професійної та практичної підготовки, буде корисна майбутнім фахівцям економічної сфери діяльності, в яких закладений колосальний інтелектуальний і творчий потенціал, що залежить, в першу чергу, від їх лідерських якостей і вмінь створити ефективне ділове партнерство у своїй майбутній професії. Саме від лідера залежить життєвий строк його справи: від його вміння керувати, приймати рішення, взаємодіяти з людьми, здатності працювати в команді та передбачити ситуацію. Таким чином, отримання знань за дисципліною «Лідерство та командотворення» дасть змогу пізнати особливості типів та інструментів лідерства, забезпечити тривале ділове партнерство з різними економічними</p>

	суб'єктами та стане потужним інструментом забезпечення ефективної діяльності майбутніх фахівців у сфері економічних та соціально-трудова відносин.
Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Лідерство та командотворення» базується на знаннях сутності категорій та законів, які вивчає дана дисципліна та безпосередньо пов'язана з іншими науками, зокрема, з економічною соціологією, вступом до спеціальності, менеджментом, теорією організацій, психологією тощо.
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни є формування системи професійної компетентності (знань, прикладних вмінь та навичок) щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства фахівцями у сфері економічних та соціально-трудова відносин та забезпечення функціонування налагодженої роботи в команді для тривалого ділового партнерства в майбутній професійній діяльності.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дуальна форма навчання, дистанційна тощо) можуть бути використані платформи Moodle, ZOOM. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання, так і інтерактивних навчальних технологій.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.</p> <p>СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.</p> <p>СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>PH 1.1. Знати сучасні теорії та концепції лідерства, їх переваги й недоліки.</p> <p>PH 1.2. Знати сутність, основні функції, особливості різних стилів лідерства, передумов ефективного лідерського впливу.</p> <p>PH 1.3. Знати основні принципи лідерства й командотворення у функціонуванні економічних систем.</p> <p>PH 1.4. Вміти пояснювати значення лідерства для досягнення успіху в професійній діяльності.</p> <p>PH 1.5. Вміти розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю з питань лідерства та командотворення.</p> <p>PH 5.1. Вміти проводити об'єктивний аналіз лідерства на основі моніторингу.</p> <p>PH 5.2. Вміти ідентифікувати різні чинники, що обумовлюють виникнення лідерського впливу.</p> <p>PH 12.3. Вміти здійснювати аналіз ситуативних чинників, що обумовлюють вибір ефективного стилю лідерства в організації.</p> <p>PH 12.4. Вміти оцінювати рівень ефективності роботи в команді на підприємствах за допомогою різних показників.</p> <p>PH 14.1. Володіти технологіями здійснення результативних ділових контактів, аргументувати свою позицію з дискусійних питань.</p> <p>PH 14.2. Вміти працювати в команді економістів та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань, використовуючи принципи тимблдингу.</p> <p>PH 14.3. Вміти формувати та проявляти лідерські якості та відповідальність у сфері економічних та соціально-трудова відносин.</p> <p>PH 14.4. Вміти планувати можливості особистого професійного розвитку.</p> <p>PH 17.1. Володіти методами ефективного командотворення в організації.</p> <p>PH 17.2. Вміти аналізувати соціально-економічні явища і проблеми у професійній сфері діяльності з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p> <p>PH 21.1. Вміти формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички для розв'язання проблемних і конфліктних ситуацій у сфері економічних та соціально-трудова відносин.</p> <p>PH 24.1. Вміти дотримуватися етичних та корпоративних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття під час професійної діяльності у сфері економічних та соціально-трудова відносин.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p><i>Змістовий модуль 1. Лідерство та етичні засади ділових стосунків.</i></p> <p>Тема 1.1. Вступ до теорії і практики формування лідера.</p> <p>Тема 1.2. Теорії походження та стилі лідерства.</p> <p>Тема 1.3. Харизматичне лідерство.</p> <p>Тема 1.4. Стратегічне лідерство. Лідер як соціальний архітектор.</p> <p>Тема 1.5. Лідер і корпоративна культура.</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Командотворення та тимблдинг.</i></p> <p>Тема 2.1. Командне лідерство та ефективне управління командою.</p> <p>Тема 2.1. Командотворення та робота лідера з командою.</p> <p>Тема 2.3. Тимблдинг. Методика тимблдингу.</p>

Методи навчання	<p>У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій. Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, дискусійне обговорення проблемних питань. Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з аналізом історій і ситуацій, конференцій; ділових та рольових ігор, мозкового штурму, круглих столів, портфоліо, презентацій, полілогу, дослідження бібліографічних довідок обраних лідерів, тренінгових вправ з тимблдингу, виконання групових проєктів із додержанням вимог академічної доброчесності. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram.</p>
Політика	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в онлайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, дисциплінованість, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;">Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вербовська Л. С., Боднар Г.Ф., Микитюк Н.Є. Технології лідерства в організації: конспект лекцій. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2021. 80 с. 2. Войтко С. В. Лідерство та антикризовий менеджмент: підручник. Київ: КПІ ім. І. Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 165 с. 3. Михаліцька Н. Я., Яцик М. Р. Лідерство та комунікації в організації: навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с. 4. Лугова, В. М. Основи самоменеджменту та лідерства [Електронний ресурс]: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 211 с. 5. Романовський О. Г., Калашникова С. В. Психологія тимблдингу: навчальний посібник. Харків: Друкарня Мадрид, 2017. 92 с. 6. Романовський О. Г., Гура Т. В., Книш А. Є., Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник. Харків, 2017. 100 с. 7. Скібіцька Л. І. Лідерство та стиль роботи менеджера: навчальний

- посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 192с.
8. Хахула Б.В., Хахула Л.П. Лідерство та командотворення: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни студентами освітнього ступеня (ОС) «Бакалавр» усіх форм навчання. Біла Церква, 2023. 110 с.
9. Хахула Б.В., Хахула Л.П. Лідерство та командотворення: навчально-методичний посібник до проведення практичних занять та організації самостійної роботи для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» усіх форм навчання. Біла Церква, 2025. 76 с.

Додаткова література

1. Аппело Юрген Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами. Фабула, 2019. 464 с.
2. Адісес І. Ідеальний керівник. Чому ним неможливо стати? Київ: Наш формат, 2017. 288 с.
3. Адісес І. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером. Київ: Наш формат, 2018. 304 с.
4. Джим Коллінз. Від хорошого до величного. Київ: Наш формат, 2017. 368 с.
5. Нежинська О. Лідерство та керівництво. Психологічний дискурс. Олді- Плюс, 2020. 264 с.
6. Крейг Н. Лідерство починається з призначення. Київ: Фабула, 2019, 240 с.
7. Ланкастер Дж. Лідерство в стилі Lean. Шлях до постійного вдосконалення вашого бізнесу. Київ: K.Fund, 2017. 240 с.
8. Максвелл Дж. 21 беззаперечний закон лідерства. Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 320 с.
9. Основи самоменеджменту та лідерства [Електронний ресурс]: методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів усіх спеціальностей другого (магістерського) рівня / Уклад. В. М. Лугова, С. М. Голубев. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 62 с.
10. Рубенштейн Д. Бути лідером. Мудрість від тих, хто змінив правила гри. Лабораторія, 2021. 448 с.
11. Таранюк К. В., Кобушко Я. В. Лідерство та команда в публічному управлінні: конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2020. 175 с.
12. Чжо Д. Становлення менеджера. Book Chef, Форс, 2020. 352 с.
13. Хахула Б.В., Хахула Л.П. Командотворення та тимбілдінг – ефективні методи менеджменту персоналу підприємства. *Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика*: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (27-28 листопада 2024 р.). Білоцерківський інститут економіки та управління Університету «Україна». Біла Церква, 2024. С. 123-126.
14. Хахула Б.В. Формування лідерських компетентностей студентів аграрних вишів: соціально-економічний ефект для села. *Пріоритети модернізації аграрної освіти у сучасних умовах: від витоків до сьогодення» до 395-річчя історії закладу освіти та 178-річниці освітньої діяльності на теренах Білоцерківщини*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Біла Церква, 24 вересня 2025 року). Біла Церква, 2025. С. 201-203.
15. Хахула Б.В., Хахула Л.П. Соціальна та комунікативна компетентність лідера в управлінні організацією. *Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика*:

матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (26-27 листопада 2025 р.). Білоцерківський інститут економіки та управління Університету «Україна». Біла Церква, 2025. С. 260-264.

Елементи неформальної освіти

Курс «ДНК лідера» на платформі Edera. URL: <https://edera.com/projects/leader/>